

Валерій Гнатенко

Державний заклад «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України»

Загрози економічній безпеці держави в умовах глобалізації

На сьогодні вплив динамічного змінення геополітичних та гео економічних умов потребує нові вимоги до забезпечення національної безпеки держави та її сталого розвитку. Одне з центральних місць у структурі національної безпеки України займає її економічна безпека, яка гарантує незалежність країни, умови стабільності і ефективної життєдіяльності суспільства. У зв'язку з цим відстеження тенденцій в економічній сфері, виявлення основних ризиків і загроз безпеці економіки, визначення заходів щодо зниження їх негативного впливу актуальні як з наукової, так і з практичної точки зору. У даній статті розглянуто ключові загрози економічній безпеці держави в умовах глобалізації, довготривалий вплив яких знижує економічну безпеку держави, робить її вразливою перед зовнішніми викликами, суттєво послаблює позиції на світовій арені.

Доведено важливість забезпечення економічної безпеки держави та протидії негативному впливу загроз, що їй можуть зашкодити. Зазначено, що забезпечення економічної безпеки – пріоритетний напрямок діяльності держави. Охарактеризовано сутність економічної безпеки держави і її важливість для національної безпеки в цілому. Розглянуто чинні законодавчі документи, у яких визначені основні реальні та потенційні загрози національній безпеці України на сучасному етапі, в тому числі в економічній сфері. Оцінено вплив загроз економічній безпеці держави, які поділяються згідно сфери їх виникнення на внутрішні та зовнішні. Визначено, що зовнішні загрози пов'язані з несприятливими процесами в світовій економіці, а внутрішні загрози пов'язані з діяльністю органів державної влади, макроекономічною і мікроекономічною нестабільністю ринкової економіки, вони обумовлені тими процесами, які виникають в ході реалізації економічної політики держави. Зазначено, що сучасні умови розвитку безпеки держави, зумовлені новими викликами і загрозами, потребують удосконалення та впровадження нових заходів протидії негативному впливу основних загроз національній економічній безпеці держави. В результаті проведеного дослідження визначено основні заходи щодо протидії основним загрозам економічній безпеці держави.

Ключові слова: економічна безпека, національна безпека, держава, економіка, загрози, глобалізація, державне регулювання

Valeriy Hnatenko

The State Institution «Scientific – Practical Medical Rehabilitating – Diagnostic Center of the Ukrainian Ministry of Health»

Threats to the economic security of the state under conditions of globalization

Today, the influence of dynamic changes in geopolitical and geo-economics' conditions requires new requirements to ensure the national security of the state and its sustainable development. One of the central places in the structure of the national security of Ukraine is its economic security, which guarantees the independence of the country, the conditions of stability and effective functioning of society. In this regard, tracking of trends in the economic sphere, detection of the main risks and threats to economic security, identification of measures dealing with reduction of their negative impact are relevant both from a scientific and practical point of view. This article considers the key threats to the economic security of the state in the context of globalization, the long-term influence of which reduces the economic security of the state, makes it vulnerable to external challenges, and significantly weakens its position on the world stage.

The importance of ensuring the state economic security and counteracting the negative impact of threats that may harm it has been proved. It has been noted that ensuring of economic security is a priority of the state. The essence of economic security of the state and its importance for national security in general has been described. The current legislative documents, which identify the main real and potential threats to the national security of Ukraine at the present stage, including in the economic sphere have been considered. The interference of threats to the state economic security, which are divided according to the scope of their occurrence into internal and external, has been assessed. It has been determined that external threats are associated with adverse processes in the world economy, and internal threats are dealing with the activities of public authorities, macroeconomic and microeconomic instability of the market economy, they are stipulated to those processes that occur during economic policy. It has been noted that the current conditions for the development of the state security, due to new challenges and threats, need to improve and implement new measures

to combat the negative influence of major threats to the national economic security. As a result of the study, the main measures to counter the main threats to the state economic security were identified.

Key words: economic security, national security, state, economy, threats, globalization, state regulation

Постановка проблеми.

Збереження статусу державності, зміцнення її позицій в світі, перетворення України в світову державу, діяльність якої спрямована на забезпечення стійкості – здатність суспільства та держави швидко адаптуватися до змін безпекового середовища й підтримувати стає функціонування, зокрема шляхом мінімізації зовнішніх і внутрішніх уразливостей, які зафіксовані в Стратегії національної безпеки (2020). У числі найважливіших підсистем національної безпеки виступає економічна безпека. Посилення і поява нових загроз економічній безпеці відбувається в умовах прояву глобалізаційних та інтеграційних процесів.

Останні події в країні призвели до посилення негативного впливу як внутрішніх, так і зовнішніх загроз. Але окрім цього, політико-економічна нестабільність в країні, призвела і до утворення нових загроз. Враховуючи рівень значимості нових загроз і небезпек, набуває особливої актуальності питання дослідження проблем виокремлення загроз, які здійснюють найбільший вплив на економічну систему держави та виділення основних заходів протидії цьому впливу.

Метою статті є визначення основних загроз економічній безпеці держави та заходів протидії їх впливу в умовах глобалізації.

Аналіз останніх досліджень.

Питання економічної безпеки не втрачають своєї гостроти протягом вже багатьох десятиліть. Вагомий внесок у теоретичне дослідження проблеми забезпечення економічної безпеки та проблемам протидії загрозам економічній безпеці держави зробили науковці, зокрема: Л. Абалкін, Л. Акімова, О. Барановський, О. Власюк, В. Геєць, Б. Губський, М. Єрмошенко, Я. Жаліло, В. Кириленко, В. Ліпкан, В. Мартинюк, О. Новікова, В. Онищенко, А. Сухоруков, В. Франчук та багато інших.

Аналізуючи дослідження провідних вітчизняних науковців загрози економічній

безпеці України розглядаються стосовно різних сфер економіки. Але на сьогодні все більшої актуальності набуває проблема загроз економічній безпеці України, які спричинені умовами глобалізації. Ці зміни вимагають по-новому оцінити і виділити найбільш впливові загрози та пошук шляхів їх подолання.

Виклад основного матеріалу.

Загрози економічній безпеці можуть внести дисбаланс в діяльність економічного суб'єкта будь-якого рівня. Забезпечення економічної безпеки стає стратегічним завданням на рівні держави в цілому, так як від економічної сфери залежить і соціальна, і політична, і військова, і технологічна, і продовольча і інші види національної безпеки. Саме в умовах забезпечення національної безпеки країни можливе стабільне економічне зростання, збільшення добробуту громадян, процвітання держави.

Для сучасного стану економіки України як самостійної незалежної держави, утвердження її як суб'єкта світового співтовариства особливо актуальними є проблеми забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку, формування механізму протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам, підвищення рівня життя населення, розвитку системи міжнародної економічної взаємозалежності (Скорук, 2016).

Закон «Про національну безпеку України» (2018) визначає, що національна безпека України – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз.

Невід'ємною складовою національної безпеки є економічна безпека держави. Вона відіграє вирішальну роль у досягненні економічного суверенітету держави, забезпеченні економічного розвитку, реалізації ефективної соціальної політики, убезпеченні суспільства від екологічних стихій, зростанні національної конкурентоспроможності в умовах міжнародної економічної взаємозалежності. Створення ефективної системи економічної

безпеки держави дає можливість вчасно виявляти загрози національним економічним інтересам і запобігати заподіянню збитків соціально-економічній системі в цілому. Поліпшення системи економічної безпеки набуває особливої актуальності для країн, які переживають трансформаційну кризу та загострення притаманних їй суперечностей (Яременко, 2013).

Забезпечення економічної безпеки – пріоритетний напрямок діяльності держави. Необхідність у забезпеченні своєї безпеки суспільство відчувало постійно. Але виділення економічної безпеки в окремо взятую категорію відбулося відносно недавно. У науковій літературі представлені різні погляди на категорію «економічна безпека». Відзначимо лише, що суть економічної категорії «економічна безпека» проявляється в захищеності економічної системи від зовнішніх і внутрішніх загроз, її можливості розвиватися. І більшість дослідників дотримуються думки про те, що під економічною безпекою держави можна розуміти забезпеченість необхідного рівня національної безпеки своїми власними фінансовими та іншими ресурсами, створення сприятливих умов для розвитку економіки і підвищення рівня конкурентоспроможності країни, захищеність життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави в економічній сфері від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Загрозами економічної безпеки є явища і процеси, що впливають негативно на господарство країни, що утискають економічні інтереси особи, суспільства і держави. Постійне відстеження і визначення основних загроз економічній безпеці значно полегшує її підтримання на належному рівні, а також дає можливість своєчасно розробляти і здійснювати практичні заходи щодо зниження негативного впливу загроз чи їх повної ліквідації (Акімова, 2016).

В чинному законодавстві України, а саме в Законі України «Про національну безпеку України» № 2469-VIII від 21.06.2018 (редакція від 24.10.2020) та Стратегії національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни» в редакції Указу Президента України від 14.09.2020 № 392/2020 визначені основні реальні та потенційні загрози національній безпеці

України на сучасному етапі, в тому числі в економічній сфері. В цих документах загрози економічній безпеці розглядаються лише в рамках національної безпеки, при цьому загрози економічній безпеці держави не систематизовано за окремими складовими економічної безпеки держави.

Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України підготовлено Проект Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, який розроблений на виконання Стратегії національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни», затвердженої указом Президента України від 14 вересня 2020 року №392. В цьому проекті вперше в Україні на законодавчому рівні визначено поняття «економічна безпека» – це стан економіки, за якого досягаються основні національні економічні інтереси. Зазначається, що стратегія базується на пріоритетах національних економічних інтересів та визначає мету, напрями, завдання та механізми державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки, також визначено, що всі складові економічної безпеки на всіх основних рівнях є низькими, що зберігає високими ризики прояву масштабних дестабілізаційних явищ у розвитку економіки у довгостроковій перспективі.

У проекті Стратегії економічної безпеки зазначено, що основними засадами державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки є:

- забезпечення стійкості від зовнішніх і внутрішніх викликів та загроз національним економічним інтересам держави та її громадян;

- збереження та розвиток економічної потужності країни з урахуванням цілей сталого розвитку та позицій людиноцентризму;

- гарантування національної економічної незалежності та здатності до захисту національних економічних інтересів, зокрема у високотехнологічних сферах.

На відміну від чинного законодавства у науковій літературі запропоновано різні критерії класифікації загроз економічній безпеці. Загрози, яким піддається економічна безпека держави, можуть мати різну ступінь

впливу, природу виникнення. Правильна класифікація загроз буде грати важливе значення в процесі управління ними. Посилення багатьох загроз економічній безпеці відбувається під дією глобалізації, яка розвивається вже досить тривалий час. Продовжується активний розвиток світового господарського комплексу торгових, виробничих, фінансових відносин. Національні економіки переплітаються і взаємодоповнюють один одного. Це робить очевидною виділення ще однієї класифікації загроз економічній безпеці – загроз, пов'язаних з глобалізацією і загроз, що не залежать від неї.

Як зазначає О. Олійничук, одними із найбільш небезпечних загроз національними інтересам України в економічній сфері є наступні: скорочення ВВП; зниження інвестиційної активності; скорочення досліджень у критично-важливих напрямках; ослаблення системи державного регулювання у сфері економіки; висока залежність від кон'юнктури зовнішніх ринків тощо (Олійничук, 2015, с. 95).

Глобалізація – новий рівень економічної діяльності, що працює в єдиному економічному просторі, характеризується переважанням світогосподарських зв'язків над національними. Глобалізація – фактор посилення традиційних і виникнення нових загроз економічній безпеці держави і виявляється у всіх показниках і індикаторах економічної безпеки держави.

В умовах активного розвитку процесів глобалізації та міжнародної економічної інтеграції заходи забезпечення безпеки, як складної соціальної системи, повинні враховувати її багатогранність, складність та багатоплановість, що зумовлює значну актуальність дослідження природи та сутнісної характеристики категорії «економічна безпека держави» як мультилареального явища. Багатогранність економічної безпеки проявляється у її тісному зв'язку та постійній взаємодії з такими категоріями як «загроза», «ризик» та «небезпека», в основі яких лежить невизначеність, як один з головних імпульсів її існування. Саме невизначеність є фундаментальним атрибутом будь-якої господарської реальності та є джерелом загроз для економічної безпеки держави,

що вимагає більш ґрунтовного дослідження сутності та змісту цих категорій в контексті забезпечення безпеки держави від сучасних загроз зовнішнього та внутрішнього характеру (Ліпкан, 2015).

Так, В. В. Мартиненко визначає такі найбільш актуальні виклики глобалізації, що створюють численні загрози економічній безпеці держави (Мартиненко, 2011):

- нестабільність світової фінансової системи, яка супроводжується незбалансованістю світової торгівлі та інвестиційних потоків між найбільшими економічними центрами світу;

- розширення світових ринків для певних видів продукції, товарів і послуг викликає гостру проблему забезпечення достатнього простору для розвитку ресурсів національних ринків;

- поширення кризових явищ у світовій економіці, які мали переважно національні витоки, міжнародні наслідки і потенційно глобальний характер;

- експансія передових країн світу, що супроводжується безперешкодним потраплянням високорозвинутих країн на ринки найбільш слабких країн, руйнуванням місцевої промисловості та експортуванням чужих соціокультурних цінностей;

- дефіцит ресурсів для розширеного розвитку, зокрема енергетичних, що провокує зростання цін на паливо та викликає істотні зміни у структурі споживання населення.

Загрозами економічній безпеці України, які створюються в умовах глобалізації, на нашу думку, слід вважати реальні або потенційні явища та події, що загрожують функціонуванню і розвитку економічної, соціальної та політичної системи, а також життєво необхідним потребам та інтересам людини, суспільства і держави. При цьому загрози економічній безпеці від сфери їх виникнення розрізняють внутрішні і зовнішні загрози.

Зовнішні загрози пов'язані з несприятливими процесами в світовій економіці (міжнародні валютно-фінансові відношення, міжнародна торгівля, світовий ринок капіталу). Внутрішні чинники пов'язані з діяльністю органів державної влади, макроекономічною і мікроекономічною нестабільністю ринкової економіки. Вони обумовлені тими

процесами, які виникають в ході реалізації економічної політики держави. Це, перш за все, якість прийнятих рішень органами влади і механізм їх виконання (бюджетна та податкова дисципліна, дотримання законодавства та ін.).

Зовнішні загрози економічній безпеці держави, значно зросли в умовах глобалізації світової економіки. Так, зазначає В. В. Рокоча, що існуючі системи економічної безпеки, які були розбудовані в попереднє століття, стали виявляти дисфункцію, оскільки, з одного боку, почали модифікуватися традиційні загрози, а з іншого – з'явилися нові загрози, породжені безпосередньо глобалізованим

середовищем. Виникла невідповідність усталених систем національної економічної безпеки загрозам, що їх визначали. Постало питання про створення нових моделей національної економічної безпеки, що були б похідними від модифікованих традиційних і специфічних (нових) глобалізаційних загроз. Ефективність його вирішення залежить від правильності ідентифікації нових загроз і перетворення, відповідно до останньої, моделей національної економічної безпеки (Рокоча, 2014).

Розглядаючи загрози економічній безпеці держави необхідно виокремити основні внутрішні та зовнішні загрози (рис. 1).

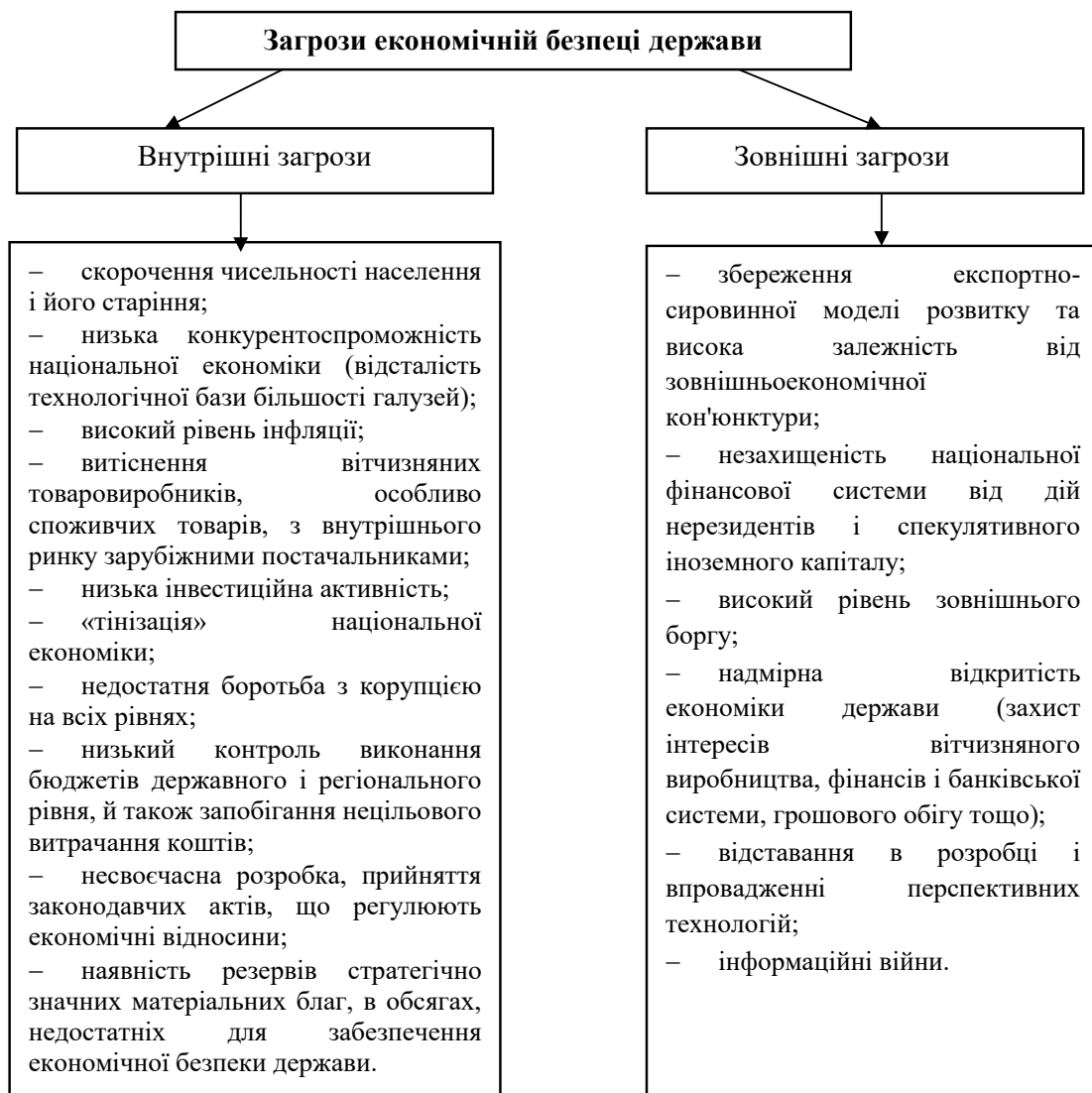

Рис. 1. Ключові загрози економічній безпеці держави

Перелік зазначених загроз економічній безпеці на рис. 1 не є повним та може бути розширений. Але, на сьогодні, це саме ті загрози, які несуть найбільше небезпеку національним економічним інтересам України.

Ступінь впливу внутрішніх і зовнішніх загроз на стан економічної безпеки держави постійно змінюється в зв'язку з динамічними умовами функціонування суспільства, національної економіки та світової економічної системи в цілому. Зазвичай, вирішальний вплив на стан економічної безпеки держави справляють внутрішні загрози, але в окремих випадках деструктивний вплив зовнішніх загроз може значно перевищувати небезпеку від внутрішніх загроз, а комплексний вплив внутрішніх і зовнішніх загроз, як правило, призводить до посилення загальної загрози (Пугач, 2014).

В умовах тісного взаємозв'язку та взаємозалежності внутрішніх і зовнішніх загроз наявність внутрішніх загроз економічній безпеці держави детермінує зростання зовнішніх загроз, наприклад, неефективність державного регулювання в умовах глобалізації породжує появу та реалізацію зовнішніх загроз економічній безпеці держави (Третяк, 2010).

Отже, сучасні умови розвитку безпеки держави, зумовлені новими викликами і загрозами, потребують удосконалення та впровадження нових заходів протидії негативному впливу основних загроз національній економічній безпеці держави. Тому сьогодні, як ніколи, актуальним є вдосконалення системи державного регулювання у сфері забезпечення економічної безпеки.

Аналіз основних загроз в області економічної безпеки дозволяє виділити наступні заходи їх протидії, а саме:

- використання інструментів регулювання, відповідних нових цілей економічного розвитку (модернізації економіки і стійкості економічного зростання);

- підвищення ефективності фінансового регулювання, спрямованого на облік змін зовнішніх і внутрішніх факторів розвитку;

- подолання корупції в країні, шляхом

розробки ефективної антикорупційної політики та вдосконалення діяльності органів по боротьбі з корупцією;

- подолання диспропорцій економічного розвитку, що сприяє стійкості економічного зростання;

- підвищення податкової дисципліни, облік бюджетної безпеки при введенні змін в податкове законодавство;

- підвищення ефективності діяльності державних і регіональних органів управління, оптимізація системи державного регулювання з метою подолання загроз економічній безпеці;

- стимулювання зростання науково-технічного, виробничого, освітнього, техніко-технологічного потенціалу країни;

- підвищення рівня і якості життя населення країни.

Наведений перелік заходів щодо забезпечення економічної безпеки є далеко не повними. Рішення даної проблеми є довгостроковим процесом, але вкрай необхідним в умовах посилення впливу світової глобалізації на національну економічну безпеку та потребує від держави рішучих дій у питанні її забезпечення.

Висновки. Економічна безпека держави як економічна категорія являє собою певну сукупність відносин і пов'язаних з ними заходів, що забезпечують здійснення економічного суверенітету, економічне зростання, підвищення добробуту в умовах наявності системи міжнародної економічної взаємозалежності.

З одного боку, глобалізація надає нові можливості для розвитку держави, з іншого – може спричинити за собою різні загрози економічній безпеці. Але при правильному підході держави до реагування на вплив глобалізації, шляхом побудови ефективного економічного порядку дозволить посилити прогресивний розвиток України на міжнародному рівні та її конкурентоспроможність, зміцнити внутрішній соціально-економічний розвиток, забезпечити гідний рівень якості життя населення, що, в свою чергу, сприятиме мінімізації загроз економічній безпеці.

З урахуванням ситуації, що склалася в українській економіці, проблеми економічної безпеки, вимагає розробки і

реалізації стратегії економічної безпеки економіки України на короткостроковий і довгостроковий період як ніколи актуальні і потребують подальших досліджень. При цьому необхідна розробка механізму реалізації стратегії економічної безпеки держави, під яким розуміють систему організаційно-економічних і правових заходів, спрямованих на запобігання загрозам економіці країни.

Отже, підсумовуючи вище зазначене можемо зробити висновок про те, що хоча Україна і пододала складний період перехідної економіки, проте говорити про

наявність у державі надійної та ефективної системи забезпечення національної економічної безпеки поки що зарано. Наразі її стан можна охарактеризувати як активне становлення. Першочерговим завданням для України на цьому шляху є розроблення та затвердження національної стратегії економічної безпеки держави, яка визначатиме основні напрямки та механізми реалізації державної політики у даній сфері. При цьому мають бути враховані усі найбільш важливі фактори (як дійсні, так і можливі у майбутньому), що впливають на стан економічної безпеки країни.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

Акімова Л. М. Сутнісна характеристика основних загроз в економічній безпеці держави. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2016. № 10. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1247>.

Ліпкан В. А. Синергетичний і гомеостатичний підходи до системи національної безпеки. Науковий вісник національної академії внутрішніх справ. 2003. № 2.

Мартиненко В. В. Загрози економічній безпеці України в контексті викликів глобалізації. Економіка та управління національним господарством. Економічний часопис-21. 2011. Випуск 7-8. С. 39–40.

Олійничук О. Система економічної безпеки держави та рівні її формування: концептуальні аспекти. Галицький економічний вісник. Тернопіль : ТНТУ, 2015. Том 48, № 1. С. 93–100.

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». Указ Президента України; Стратегія від 14.09.2020 № 392/2020.

Про національну безпеку України. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII (редакція від 24.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

Проект Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року» URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=65355ae8-3aba-47e8-a0fd-f4a02adfe66c&title=ProektUkazuPrezidentaUkrainiproRishenniaRadiNatsionalnoiBezpekiIOboroniUkrainiVid-2021-RokuproStrategiiuEkonomicchnoiBezpekiUkrainiNaPeriodDo2025-Roku>.

Пугач О. А. Класифікація та систематизація загроз економічній безпеці держави в системі національної безпеки. Економіка і організація управління. 2014. № 1 (17)–2 (18).

Роґоча В. В. Трансформація системи національної економічної безпеки в умовах глобалізації світової економіки. Економічна безпека. 2014. № 10. С. 71–78.

Скорук О. В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2016. Вип. 6. Ч. 3. С. 39–42.

Третяк В. В. Економічна безпека: сутність та умови формування. Економіка і держава : наук. журн. 2010. № 1. С. 6–8.

Яременко І. І. Економічна безпека як складова національної безпеки держави. Національний університет «Львівська політехніка». 2013. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/22426/1/43-Yaremko-74-75.pdf>

REFERENCES

Akimova, L. M. (2016). Sutnisna kharakterystyka osnovnykh zagroz v ekonomichnij bezpeci derzhavy [Essential characteristics of the main threats to the economic security of the state]. *Derzhavne upravlinnja: udoskonalennja ta rozvytok*, 10. Retrieved from <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1247> [in Ukrainian].

Lipkan, V. A. (2003). Synerghetychnyj i ghomeostatychnyj pidkhody do systemy nacionaljnoji bezpeky [Synergetic and homeostatic approaches to the national security system]. *Naukovyj visnyk nacionaljnoji akademiji vnutrishnikh sprav – Scientific Herald of National Academy of Internal Affairs*, 2 [in Ukrainian].

Martynenko, V. V. (2011). Zagrozy ekonomichnij bezpeci Ukrajinny v konteksti vyklykiv globalizaciji [Threats to Ukraine's economic security in the context of the challenges of globalization]. *Ekonomika ta upravlinnja nacionalnym goshpodarstvom. Ekonomichnyj chasopys-21 The Economic Annals-XXI Journal*, 7–8, 39–40 [in Ukrainian].

Olijnychuk, O. (2015). Systema ekonomichnoji bezpeky derzhavy ta rivni jiji formuvannja: konceptualni aspekty [The system of economic security of the state and levels of its formation: conceptual aspects]. *Ghalyckyj ekonomichnyj visnyk – Galician economic journal*, 48 (1), 93–100 [in Ukrainian].

On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of September 14, 2020 "On the National Security Strategy of Ukraine". (2020). No. 392/2020. [in Ukrainian].

On the national security of Ukraine. (2018, June 21). No. 2469-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> [in Ukrainian].

Draft Decree of the President of Ukraine "On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine" On the Strategy of Economic Security of Ukraine until 2025. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=65355ae8-3a6a-47e8-a0fd-f4a02adfe66c&title=ProektUkazuPrezidentaUkrainiproRishenniaRadiNatsionalnoiBezpekiOboroniUkrainiVid-2021-RokuproStrategiiuEkonomichnoiBezpekiUkrainiNaPeriodDo2025-Roku> [in Ukrainian].

Pughach, O. A. (2014). Klasyfikacija ta systematyzacija zagroz ekonomichnij bezpeci derzhavy v systemi nacionaljnoji bezpeky [Classification and systematization of threats to the economic security of the state in the system of national security]. *Ekonomika i orghanizacija upravlinnja – "Economics and Organization of Management", 1 (17)–2 (18)* [in Ukrainian].

Skoruk, O. V. (2016). Ekonomichna bezpeka derzhavy: sutnistj, skladovi elementyta problemy zabezpechnnja [Economic security of the state: essence, components of the problem of providing]. *Naukovyj visnyk Uzhhorodskogho nacionalnogho universytetu. Ser.: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove ghospodarstvo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University: Ser.: International Economic Relations and the World Economy, 6, part 3, 39–42* [in Ukrainian].

Rokocha, V. V. (2014). Transformacija systemy nacionaljnoji ekonomichnoji bezpeky v umovakh ghlobalizaciji svitovoji ekonomiky [Transformation of the system of national economic security in the conditions of globalization of the world economy]. *Ekonomichna bezpeka, 10, 71–78* [in Ukrainian].

Tretjak, V. V. (2010). Ekonomichna bezpeka: sutnistj ta umovy formuvannja [Economic security: the essence and conditions of formation]. *Ekonomika i derzhava, 1, 6–8* [in Ukrainian].

Jaremenko, I. I. (2013). *Ekonomichna bezpeka jak skladova nacionaljnoji bezpeky derzhavy [Economic security as a component of national security]*. Nacionalnyj universytet «Ljvivsjska politehnika». Retrieved from <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/22426/1/43-Yaremko-74-75.pdf> [in Ukrainian].

Hnatenko Valeriy

Ph.D., <https://orcid.org/0000-0003-2659-9202>, rdckonst@ukr.net

Стаття надійшла / Article arrived: 11.01.2021

Схвалено до друку / Accepted: 19.02.2021